

THEOREMATA.

Gut enim sermonum uerorum est, ut concordent sensatis, ut dicit in octavo Physi. Comment. in comm. 22. quod autem dicit de leuitate, quae generatur ab æquuoco, patet qd illa est ab aggregerante tertio Coeli, & mudi. com. 28. agens quantum dat de forma, tantum dat de accidentibus concomitantibus formam, mediante tamen forma. Sed cōtra prædicta obiecit, nā si in motu metaphorico, seu equi uoco non inconuenit, qd idem sit mouens, & motum, & idem sit in actu, & in potentia, tunc demonstratio Aristoteles. ruerit in tertio de Anima, text. com. 4. habet enim Auer. in commento, qd illa demonstratione fundatur super duas propositiones, quarum una est, qd substantia intellectus materialis, recipit omnes formas materiales. Secunda autem est, qd omne recipiens aliquid necesse est, ut sit denudatus à natura recepti. & ut substantia non sit substantia recepti in specie. si enim recipiens effet de natura recepti, tunc res recipiet se, & tunc mouens effet motum, unde necesse est, ut sensus recipiens colores careat colore, & recipiens sonum, careat sono. & hec propositio inquit Auerro. est uera sine dubio. modo si predicta sunt uera dicam sibi, qd in receptione intellectus possibilis cum illa sit motus æquuoco, non oportet, ut idem non sit recipiens, & receptum, & mouens, & motum, quia ista uera sunt secundū ipsum in motu uniuoco, qui est corporibus, aut in uirtutibus, que sunt in corpore. Amplius autem dubitatur, quia supra dictum fuit, qd forma, ut forma mouet, sed ut in materia mouetur, & sic diversis modis potest eadem forma esse actua, & passiva, nō stante hoc, sequitur, qd non oportet ponere intellectum agentem tanquam rem distinctam ab intellectu possibili contra Arist. & Commen. in tertio de Anima. in text. comen. 7. quia dicunt, qd anima intellectua, ut et forma, est actua in intellectu, ut autem est forma in materia est passiva. Nisi effet qd propositio illa superius limitata, quod in motu æquuoco, & actione æquuoco non inconuenit, quod idem sit per se mouens, & per se motum, id est idem sit per se intelligentis, & per se intellectum ueritatem habet in omnibus abstractis substantiis, excepto intellectu possibili, qui est imperfectissimus in genere abstractorum, ut dicit Commen. in tertio de Anima. in comm. 19. unde talis non intelligit se essentialiter, sed post intellectuionem aliorum, ut testatur Arist. in tertio de Anima. in comm. octavo, & ista glossa etiam colligitur expresse de mente Auer. ex octavo Physi. com. 40. iam allegato ubi loquens contra Platonem de anima rationali inquit, qd illa non mouet se essentialiter motu proprio abstractis, ita & intelligentiis, & intellectu fint ea dem essentialiter in ea, sicut est de primo motore, & de ceteris motoribus abstractis, unde multum difficile est invenire in naturalibus, & in scientia Diuina propositione, qua sit uniuersaliter uera, quia natura entium sunt uale de diuersitate. Ad aliud dico, qd non potest dici animam intellectuanam esse recipientem ratione qua est forma in materia. Et ratio est, quia est longe diuersus modus receptionis materiae, & modus receptionis intellectus possibilis, nam ut inquit Commen. in tertio de Anima. in comm. 5. in principio. Materia recipit formas diuersas, & illas quārum conclusio in materia est terminatio primæ materiæ in eis, sed natura intellectus recipit formas uniuersales, & abstractas, non enim est opinandum, qd materia sit causa receptionis simpliciter, sed est causa receptionis trāmutabilis, scilicet receptionis huius individualis entis, ut dicit in eodem. 3. de Anima. in cō. 28. Dicamus igitur, qd in actione uera, & motu uero, qui repertur in corporibus, aut in uirtutibus corporis impossibile est, ut actio, & passio ab una, & eadem natura per se procedant, unde Auer. in eodem loco dicit, qd Philosophi posuerunt signum formæ ex operationibus, & posuerunt signum subiecti ex passionibus, nam ex operationibus demonstrationis signi innoteantur nobis forma, & ex passionibus innotantur nobis materia, tamen in motu æquuoco idem potest esse per se mouens, & per se motu, id est per se intelligentis, & intellectum in oibus abstractis intelligentius, excepto intellectu materiali, & iste est intellectus propōns.

Obiecit.

H
Secunda.

Solo fecit
obiectionis.

Epilogus,
& summā
totius limi-
tationis.

Causa est nobilior, seu perfectior causato.

FAMOSA est propositio, sed non est uniuersaliter uera, unde subtilis Doctor in suis Theorematibus lo-
ge ante nos dixit, qd ista propositio est falsa simpliciter, sed uera accidentaliter. fallit enim in materia, nam, & ratio est, quia cōpositum est magis ens, quia materia, & ratio est, quia cōpositum est in actu, & materia est in po-
tentia. * { Q uod ueritatem habeat in causa materiali ar-
guit ex secundo de Anima, tex. com. 3. ubi dicitur, qd cor-
pora physica sunt magis substantiae, & rationem reddit di-
cens, principia enim aliorum sunt, uidelicet corporum arti-
ficialium, patet autem qd corpora naturæ non sunt principia
artificialia nisi in ratione materiae, ut patet secundo de Ani-
ma, cō. 8. Nisi effet quod ratio ista ualeat in genere materiae,
quia corpora naturæ sunt substantiae, corpora artis, ut sic
sunt accidentia, substantia autem licet sit causa accidentis in
genere causa materialis est prior accidente. - Metaph. tex.
com. 4. in causa igitur materiali in his, que sunt eiudem ge-
neris non tenet, sed in his quæ sunt diuersorum generum,
ut substantia, & accidentis tenet. } Sed si quis infest, qd mate-
ria est externa, & compōnit ex materia, & forma est cor-
ruptibile, modo prius natura, & ratione, & tempore est per
fectum imperfecte, corruptibili autem incorruptibile, utte-
ratur Aristo. in 8. Physico. in com. & tex. 75. materia igitur
est perfectior compōnito. Nisi effet, qd licet aeternum in qua-
tum aeternum est, prius perfectione corruptibile in qua-
tum corruptibile est, non tamen quodlibet eternum est prius
quolibet corruptibili, nam materia cum sit ens in potentia
non potest esse perfectior forma, aut compōnito, que sunt
in actu, quia perfectior, ut supra habuitur, non insequitur
gradum praecium entis, sed entis in actu, nec maior du-
ratio absolute in ipsis, que sunt hic, atteratur maiorē perfec-
tione, alioquin mineralia, & lapides cum habeant magis
perseverantem, & diuernam permanentiam essent nobis
liora plantis, & animalibus, quod est exp̄lisse falsum. Pro-
positio etiam secundum Scotum locum non habet de for-
ma, sed hoc non tenet iuxta uiam Auer. & Arist. qui in 7.
Metaph. tex. cō. 7. eadem ratione uult formam esse prius,
& magis ens utrōq. scilicet, tam respectu materiae, quia re-
spectu compōnit. Scoti autem ratio quam innuit hic, solū
potest nam inquit, forma cum sit pars, est imperfectior to-
to. Et potest confirmari sua ratio per Auer. in 7. Metaph.,
commen. 35. ubi habet, prioritas partium ad suum totum
est prioritas materiae ad formam, sed prioritas totius ad par-
tes est prioritas formæ ad materiam, modo respectus ma-
terie ad formam est respectus imperfectioris ad perfectios
necessario. Ad hoc dici potest, qd licet prioritatis partium quā
titatiuum ad totum integrare sit prioritatis imperfectioris
ad perfectius, & materia ad formam tamen in partibus quā
titatiū, hoc uniuersaliter ueritatem non habet, unde for-
ma est tota rei perfectio, & omnem perfectionem quā ha-
bet compōnit, habet a forma. Fallit etiam est proposi-
tio de efficiente uniuoco, clarū est, quia in generatione uni-
uocā generis, & genitū sunt eiusdem perfectiois effi-
cienti, sicut homo generans, & homo genitus, nam in in-
diuiduis eiusdem speciei non est hoc prius, & illud poste-
rius, ut dicit Philosophus in tertio Metaph. in tex. com.
11. Fallit etiam de fine intrinseco, sive de fine rei generati,
quia talis est accidentis, quia non est nisi ipsa propria opera-
tio. Fallit etiam in causa instrumentalium, sicuti igitur famosa
propositio ueritatem habet, est de efficiente æquuoco, &
de fine extrinseco.

COLLIGIT VR. ista propositio ex intentione
Philosophi in septimo Physico. in tex. come. deci-
mo, ubi diuidit motum in loco in motum ex se, id est
ab intrinseco, & et motus naturalis, & in motu ab extrin-
seco qui est quadrifariam, uidelicet, pulsio, tractio, uectio, et
uertigo,